

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4300/2567

นาง ร.โจทก์ นาย ศ. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.วิ.พ. มาตรา 150, พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4, ป.วิ.พ. มาตรา 225, ป.พ.พ. มาตรา 900, พ.ร.ก.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 มาตรา 4

ย่อ / หลักกฎหมาย

การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 252 จำเลยทั้งสองเป็นคู่ความร่วมมือในคดีที่มูลค่าความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้อื่นไม่อาจแบ่งแยกได้ต่างยื่นฎีกาแยกกันโดยจำเลยที่ 1 เสียค่าขึ้นศาลมา 70,393 บาท เต็มตามทุนทรัพย์ชั้นฎีกา จำเลยที่ 2 เสียค่าขึ้นศาลมา 35,000 บาท โดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนอกจากนี้ เมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนสูงกว่าค่าขึ้นศาลที่จำเลยทั้งสองต้องชำระในกรณียื่นฎีการ่วมกัน จึงให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วนที่เกินแก่จำเลยทั้งสองตามส่วนของค่าขึ้นศาลที่จำเลยทั้งสองแต่ละคนได้ชำระไปตาม ป.วิ.พ. มาตรา 150 วรรคห้า

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 3,519,675 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 3,471,043 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 3,519,74.99 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 3,471,043 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 18 กรกฎาคม 2562) จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลแทนโจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความทั้งสองศาลรวม 30,000 บาท จำเลยทั้งสองฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา และจำเลยที่ 2 ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลบางส่วน ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ฎีกาโต้แย้งฟังได้เป็นยุติว่า โจทก์ประกอบธุรกิจนำเข้าสมุนไพรจีนที่ยังไม่ได้แปรรูปจากต่างประเทศ นำมาผลิตเป็นยาสมุนไพรเพื่อส่งออกไปขายยังต่างประเทศและขายภายในประเทศ ปัจจุบันโจทก์เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบและเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2540 และมีนายบรรเจิด สามิโจทก์เป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบ มีวัตถุประสงค์หลายประการรวมทั้งประกอบกิจการค้าสมุนไพรจีน นายสมณภูมิสามิจำเลยที่ 2 เป็นหลานของโจทก์ จำเลยที่ 2 และนายสมณภูมิช่วยงานค้าขายสมุนไพรจีนของโจทก์และนายบรรเจิดประมาณ 5 ปี จึงแยกมาประกอบกิจการเอง เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2547 จำเลยที่ 2 ร่วมกับนายศรีศักดิ์ จดทะเบียนตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. ขึ้น โดยจำเลยที่ 2 เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิดชอบและเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ นายศรีศักดิ์เป็นหุ้นส่วนประเภทจำกัดความรับผิดชอบ มีวัตถุประสงค์หลายประการรวมทั้งประกอบกิจการค้าสมุนไพรจีน นำเข้ามาจำหน่ายในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ นายศรีศักดิ์เป็นพี่ชายของโจทก์ และเป็นผู้ทำบัญชีให้แก่จำเลยที่ 2 จนกระทั่งเมื่อเดือนสิงหาคม

2560 จำเลยที่ 2 และนายสมญได้พบกับโจทก์และนายบรรเจตในงานศพของบิดานายสมญ นายบรรเจตชักชวนนายสมญให้นำเข้าสมุนไพรจากสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยอ้างว่ามีบริษัทอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะช่วยแนะนำและรับรองให้ ต้นปี 2561 จำเลยที่ 2 สั่งซื้อสมุนไพรจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. ทางด้านนายสมญมีการจดทะเบียนตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ถ. ขึ้น โดยมีนายสมญเป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วย แต่ต่อมาหมุนเงินชำระค่าสินค้าไม่ทัน จำเลยที่ 2 และนายสมญจึงขอยืมเช็คจากเพื่อนและนำเช็คของลูกค้าไปแลกเงินสดจากโจทก์ ซึ่งโจทก์จะหักเงินออกร้อยละ 2 ต่อเดือน จากยอดเงินที่ปรากฏตามเช็คคำนวณตั้งแต่วันที่นำเช็คมารับเงินจากโจทก์จนถึงวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามเช็ค แล้วจ่ายเงินให้แก่จำเลยที่ 2 และนายสมญตามยอดเงินที่หักเงินดังกล่าวออกแล้ว โดยโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของนายศรีศักดิ์ จำเลยที่ 2 นำเช็คไปแลกเงินสดจากโจทก์ครั้งละประมาณ 10 ฉบับ โจทก์จะให้จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อสลักหลังเช็คแต่ละฉบับไว้ด้วย สำหรับเช็คพิพาททั้งหมดฉบับในคดีนี้เป็นเช็คธนาคาร ก. ที่จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นลูกค้าของจำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อส่งจ่ายเงินเพื่อชำระค่าสินค้าแก่จำเลยที่ 2 โดยเช็คฉบับที่ 1 เป็นเช็คเลขที่ 54142704 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2562 สั่งจ่ายเงิน 673,179 บาท เช็คฉบับที่ 2 เป็นเช็คเลขที่ 54142687 ลงวันที่ 30 เมษายน 2562 สั่งจ่ายเงิน 635,000 บาท เช็คฉบับที่ 3 เป็นเช็คเลขที่ 54142697 ลงวันที่ 30 เมษายน 2562 สั่งจ่ายเงิน 669,969 บาท เช็คฉบับที่ 4 เป็นเช็คเลขที่ 54142695 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม 2562 สั่งจ่ายเงิน 590,000 บาท เช็คฉบับที่ 5 เป็นเช็คเลขที่ 54142755 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2562 สั่งจ่ายเงิน 252,895 บาท และเช็คฉบับที่ 6 เป็นเช็คเลขที่ 54142756 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2562 สั่งจ่ายเงิน 650,000 บาท เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2562 จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อสลักหลังเช็คพิพาททั้งหมดฉบับดังกล่าวแล้วนำไปแลกเงินสดจากโจทก์ โดยโจทก์หักเงินไว้ตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นตามสำเนารายการหักเงินที่โจทก์ส่งให้จำเลยที่ 2 ทางโปรแกรม LINE เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2562 จำเลยที่ 2 และนายสมญไปทำหนังสือรับสภาพหนี้ที่อาคารเลขที่ 43 - 53 ซึ่งเป็นที่ทำการของห้างหุ้นส่วนจำกัด ถ. ซึ่งนายสมญเป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วย โดยระบุยอดหนี้เป็นเงิน 60,000,000 บาท จำเลยที่ 2 ออกเช็ค 5 ฉบับ และนายสมญออกเช็ค 7 ฉบับ เพื่อชำระหนี้ดังกล่าว โจทก์ไม่ได้คืนเช็คพิพาททั้งหมดฉบับให้แก่จำเลยทั้งสอง ต่อมาเมื่อเช็คพิพาทแต่ละฉบับถึงกำหนด โจทก์นำเช็คดังกล่าวเข้าฝากในบัญชีเงินฝากธนาคารของโจทก์เพื่อเรียกเก็บเงินตามวิธีการของธนาคาร แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธไม่ใช้เงินตามเช็คทั้งหมดฉบับ โดยให้เหตุผลเหมือนกันว่า "มีคำสั่งให้ระงับการจ่าย" โจทก์ทวงถามและให้ทนายความมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยทั้งสองให้ชำระเงินตามเช็ค แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย โจทก์จึงนำเช็คพิพาททั้งหมดฉบับมาฟ้องเป็นคดีนี้ ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อแรกตามฎีกาของจำเลยที่ 1 มีว่า ข้อตกลงที่จำเลยที่ 2 นำเช็คพิพาททั้งหมดฉบับไปแลกเงินสดจากโจทก์ตกเป็นโมฆะหรือไม่ จำเลยที่ 1 ฎีกาโดยสรุปว่า พฤติการณ์ที่โจทก์หักส่วนลดในการที่จำเลยที่ 2 นำเช็คพิพาททั้งหมดฉบับไปแลกเงินสดจากโจทก์ไว้ในอัตราร้อยละ 2 ต่อเดือน เป็นการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ซึ่งมีโทษทางอาญา จึงตกเป็นโมฆะ โจทก์จึงไม่มีสิทธินำเช็คพิพาททั้งหมดฉบับมาฟ้อง เห็นว่า ในข้อนี้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า การที่จำเลยที่ 2 นำเช็คพิพาททั้งหมดฉบับไปแลกเงินสดจากโจทก์ตกเป็นโมฆะในส่วนของดอกเบี้ย โจทก์อุทธรณ์ แต่ศาลอุทธรณ์ไม่ได้วินิจฉัยในข้อนี้ ปัญหาข้อนี้เป็นปัญหาในเรื่องอำนาจฟ้อง เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้มิได้กล่าวกันในชั้นอุทธรณ์ จำเลยที่ 1 ก็ยกขึ้นฎีกาได้ตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความแพ่ง มาตรา 225 วรรคสอง ประกอบมาตรา 252 พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 บัญญัติว่า บุคคลใดให้บุคคลอื่นกู้ยืมเงินหรือกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการอำพรางการให้กู้ยืมเงิน โดยมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษ... (1) เรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้..." จากกฎหมายดังกล่าวเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 ใช้บังคับเฉพาะการเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ในการให้กู้ยืมเงินเท่านั้น ไม่ได้ใช้บังคับในกรณีอื่น คดีนี้ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติว่า การที่จำเลยที่ 2 นำเช็คไปแลกเงินสดจากโจทก์ โจทก์จะหักเงินออกร้อยละ 2 ต่อเดือน จากยอดเงินที่ปรากฏตามเช็คคำนวณตั้งแต่วันที่นำเช็คมาแลกเงินจากโจทก์จนถึงวันที่ครบกำหนดชำระเงินตามเช็ค แล้วจ่ายเงินให้แก่จำเลยที่ 2 เมื่อเช็คถึงกำหนดโจทก์ก็จะนำไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร โดยจำเลยที่ 2 ไม่ต้องนำต้นเงินและดอกเบี้ยไปคืนโจทก์อีก ข้อตกลงระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 จึงไม่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมเงิน แต่มีลักษณะเป็นการขายลดเช็ค เงินที่โจทก์หักไว้เป็นส่วนลดในการขายลดเช็ค ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติกำหนดอัตราไว้ ข้อตกลงระหว่างจำเลยที่ 2 กับโจทก์ที่นำเช็คไปแลกเงินสดจากโจทก์ (ขายลดเช็คให้แก่โจทก์) จึงไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2560 มาตรา 4 จึงไม่ตกเป็นโมฆะ ฎีกาของจำเลยที่ 1 ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองต่อไปมีว่า มูลหนี้ตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับระงับสิ้นไปแล้วเพราะเหตุที่จำเลยที่ 2 กับนายสมมฤตกำหนดหนังสือรับสภาพหนี้ไว้หรือไม่ จำเลยทั้งสองฎีกาโดยสรุปว่า โจทก์ไม่มีพยานหลักฐานเกี่ยวกับการสั่งซื้อสมุนไพรจีนและการส่งสินค้ามาแสดงทั้ง ๆ ที่มูลหนี้ค่าซื้อขายสมุนไพรมีจำนวนถึง 60,000,000 บาท งบการเงินของห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ปรากฏว่ามีเงินหมุนเวียนปีละไม่เกิน 30,000,000 บาท และเป็นเจ้าหนี้ทางการค้าเพียง 200,000 บาท แสดงว่ามูลหนี้ตามหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวเป็นมูลหนี้ตามสัญญาแลกเงินสด (ขายลด) เช็คพิพาททั้งหกฉบับรวมอยู่ด้วย หนี้ตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับจึงระงับสิ้นไปเพราะถูกแปลงหนี้ใหม่แล้ว จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ เห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 900 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บุคคลผู้ลงลายมือชื่อของตนในตั๋วเงินยอมจะต้องรับผิดชอบตามเนื้อความในตั๋วเงินนั้น" มาตรา 914 บัญญัติว่า "บุคคลผู้ส่งจ่ายหรือสลักหลังตั๋วแลกเงินยอมเป็นอันสัญญาว่าเมื่อตัวนั้นได้นำยื่นโดยชอบแล้วจะมีผู้รับรองและใช้เงินตามเนื้อความแห่งตั๋ว ถ้าและตั๋วแลกเงินนั้นเขาไม่เชื่อถือโดยไม่ยอมรับรองก็ดี หรือไม่ยอมจ่ายเงินก็ดี ผู้ส่งจ่ายหรือผู้สลักหลังก็จะใช้เงินแก่ผู้ทรง หรือแก่ผู้สลักหลังคนหลังซึ่งต้องถูกบังคับให้ใช้เงินตามตัวนั้น ถ้าหากว่าได้ทำถูกต้องตามวิธีการในข้อไม่รับรองหรือไม่จ่ายเงินนั้นแล้ว" มาตรา 967 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในเรื่องตั๋วแลกเงินนั้น บรรดาบุคคลผู้ส่งจ่ายก็ดี รับรองก็ดี สลักหลังก็ดี หรือรับประกันด้วยอาวัลก็ดี ย่อมต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อผู้ทรง" และมาตรา 989 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บทบัญญัติทั้งหลายในหมวด 2 อันว่าด้วยตั๋วแลกเงินดังจะกล่าวต่อไปนี้ ท่านให้ยกมาบังคับในเรื่องเช็คเพียงเท่าที่ไม่ขัดกับสภาพแห่งตราสารชนิดนี้" คือบทมาตรา 910, 914 ถึง 923, 925, 926, 938 ถึง 940, 945, 946, 959, 967, 971" ข้อเท็จจริงได้ความตามคำฟ้องและคำให้การของจำเลยทั้งสองว่า จำเลยทั้งสองลงลายมือชื่อในเช็คพิพาททั้งหกฉบับ โดยจำเลยที่ 1 ลงลายมือชื่อเป็นผู้ส่งจ่าย จำเลยที่ 2 ลงลายมือชื่อเป็นผู้สลักหลังเช็คพิพาททั้งหกฉบับอยู่ในครอบครองของโจทก์ในฐานะเป็นผู้รับเงินหรือเป็นผู้รับสลักหลัง โจทก์จึงเป็นผู้ทรงและได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวว่า เมื่อเช็คนั้นได้นำยื่นโดยชอบแล้วจะได้รับใช้เงินตามเนื้อความแห่งเช็ค ถ้าและเช็คนั้นธนาคารไม่ยอมจ่ายเงิน จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ส่งจ่าย หรือจำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้สลักหลังก็จะใช้เงินแก่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ทรงตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 900 วรรคหนึ่ง มาตรา 914 และมาตรา 967 ประกอบมาตรา 989 วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยทั้งสองอ้างว่าไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับแก่โจทก์ ซึ่งผิดแผกไปจากที่กฎหมายบัญญัติ ภาระการพิสูจน์ถึงสาเหตุที่ทำให้ไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คดังกล่าวแก่โจทก์จึงตกแก่จำเลยทั้งสอง ในเรื่องนี้จำเลยทั้งสองคงมีจำเลยที่ 2 เบิกความว่า จำเลยที่ 2 กับนายสมมณูนำเช็คของลูกค้าและคนรู้จักหลายฉบับแลกเงินสด (ขายสด) แก่โจทก์ (จำเลยที่ 2 อ้างว่าเป็นประกันการกู้ยืม) ทำให้มีภาระต้องชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์เป็นจำนวนมากจนไม่มีเงินเหลือเพียงพอที่จะนำมาประกอบธุรกิจต่อไปได้ จำเลยที่ 2 ขอให้โจทก์และนายบรรเจิดลดดอกเบี้ยให้บ้าง แต่โจทก์และนายบรรเจิดไม่ยินยอม ต่อมาอีก 1 หรือ 2 วัน นายบรรเจิดแจ้งว่า ขณะนั้นยังมีเช็คที่จำเลยที่ 2 และนายสมมณูนำไปกู้ยืมเงินประมาณ 60,000,000 บาท ให้จำเลยที่ 2 ออกเช็คส่งจ่ายเงินฉบับละ 5,000,000 บาท 5 ฉบับ และนายสมมณูออกเช็คส่งจ่ายเงินฉบับละ 5,000,000 บาท 7 ฉบับ รวม 60,000,000 บาท แล้วมาทำหนังสือรับสภาพหนี้ โดยตกลงกันว่าโจทก์และนายบรรเจิดนำเช็คทั้งหมดที่จำเลยที่ 2 และนายสมมณูนำไปกู้ยืมเงินจากโจทก์มาคืนให้และโจทก์จะไม่ฟ้องคดีแก่ผู้ลงลายมือชื่อเป็นผู้ส่งจ่ายในเช็คดังกล่าว จำเลยที่ 2 และนายสมมณูจึงยอมลงลายมือชื่อในหนังสือรับสภาพหนี้ โดยนายสมมณูเป็นลูกหนี้ที่ 1 และจำเลยที่ 2 เป็นลูกหนี้ที่ 2 โดยเข้าใจว่าเป็นการทำหนังสือรับสภาพหนี้กับโจทก์ และเชื่อว่าโจทก์จะคืนเช็คพิพาททั้งหมดรวมทั้งเช็คพิพาททั้งหกฉบับให้แก่จำเลยที่ 2 และนายสมมณู แต่เมื่อตรวจสอบดูสำเนาหนังสือรับสภาพหนี้แล้ว ปรากฏว่าเป็นกรณีที่จำเลยที่ 2 และนายสมมณูทำหนังสือรับสภาพหนี้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด น. ย่อหน้าที่ 2 ของหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวระบุว่า มูลหนี้ที่รับสภาพหนี้เป็นหนี้ที่จำเลยที่ 2 และนายสมมณูค้างชำระค่าสมุนไพรรจีนตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2561 จนถึงเดือนมีนาคม 2562 เป็นเงินรวม 60,000,000 บาท หนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงมูลหนี้ตามเช็คที่แลกเงินสด (ขายสด) หรือที่จำเลยที่ 2 อ้างว่าเป็นประกันการกู้ยืมเงิน รวมทั้งเช็คพิพาททั้งหกฉบับ คำเบิกความของจำเลยที่ 2 จึงมีน้ำหนักน้อย นอกจากนี้จำเลยที่ 2 เบิกความรับว่า หลังจากที่จำเลยที่ 2 และนายสมมณูออกจากห้างหุ้นส่วนจำกัด น. จำเลยที่ 2 และนายสมมณูไปเปิดร้านขายสมุนไพรรจีน โดยจดทะเบียนตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. มีโกดังสินค้าอยู่ที่ซอยเทียนทะเล 7 นายบรรเจิดชักชวนนายสมมณูให้สั่งซื้อสินค้าสมุนไพรรจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยนายบรรเจิดอ้างว่ามีบริษัทอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะช่วยแนะนำและรับรองให้ นายบรรเจิดยังบอกอีกว่า ถ้าหมุนเงินไม่ทันก็ให้มากู้ยืมเงินจากนายบรรเจิด ซึ่งสอดคล้องกับข้อความในหนังสือรับสภาพหนี้ที่ว่า จำเลยที่ 2 และนายสมมณูค้างชำระค่าสมุนไพรรจีนแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด น. จำเลยที่ 2 และนายสมมณูเป็นนักธุรกิจมีประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจทางด้านนี้มาไม่น้อยกว่า 20 ปี เมื่อเห็นว่าข้อความในหนังสือรับสภาพหนี้ไม่ถูกต้องก็น่าจะได้แย้งหรือทักท้วง อีกทั้งเช็คที่นำไปขายสดรวมทั้งเช็คพิพาททั้งหกฉบับอยู่ในครอบครองของโจทก์ ไม่ได้คืนแก่จำเลยที่ 2 และนายสมมณู หากเป็นการรับสภาพหนี้ในมูลหนี้ของเช็คที่นำไปแลกเงินสด (ขายสด) รวมทั้งเช็คพิพาททั้งหกฉบับจริง จำเลยที่ 2 และนายสมมณูก็น่าจะเรียกทวงเช็คพิพาททั้งหกฉบับจากโจทก์ให้กลับมาอยู่ในครอบครองของตน เพื่อไม่ให้โจทก์นำเช็คพิพาททั้งหกฉบับมาฟ้องเรียกเอาเงินจากจำเลยทั้งสองได้อีก ทั้ง ๆ ที่เช็คพิพาททั้งหกฉบับมีจำนวนรวมกันถึง 3,471,043 บาท ผิดวิสัยของลูกค้าหนี้ซึ่งหนี้ได้ระงับสิ้นไปแล้วพึงกระทำ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นเพียงลูกค้าที่ซื้อสินค้าและออกเช็คชำระหนี้ค่าสินค้าให้แก่จำเลยที่ 2 เท่านั้น แต่จำเลยที่ 1 เป็นบุคคลภายนอกไม่มีส่วนรู้เห็นรายละเอียดในการที่จำเลยที่ 2 นำเข้าสินค้าและชำระราคาสินค้านี้มาตั้งแต่ก่อนฟ้องคดี จึงไม่ได้เบิกความในเรื่องนี้

พยานหลักฐานของจำเลยทั้งสองจึงมีน้ำหนักน้อย จำเลยทั้งสองไม่สามารถนำสืบถึงสาเหตุที่ทำให้ไม่ต้องรับผิดชอบใช้เงินตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับแก่โจทก์ตามภาระการพิสูจน์ที่ตกอยู่แก่ตนให้มีน้ำหนักรับฟังได้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การรับสภาพหนี้ตามสำเนาหนังสือรับสภาพหนี้ ไม่รวมถึงหนี้ตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับ ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า มูลหนี้ตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับไม่ระงับสิ้นไป เพราะเหตุรับสภาพหนี้ตามหนังสือรับสภาพหนี้ดังกล่าวแล้วพิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้เงินตามเช็คพิพาททั้งหกฉบับพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยทั้งสองฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ภายหลังศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษาให้มีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 มาตรา 4 ให้ยกเลิกความในมาตรา 224 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้ใช้ความใหม่แทน เป็นผลให้ดอกเบี้ยผิดนัดปรับเปลี่ยนจากอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี เป็นอัตราร้อยละ 5 ต่อปี หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ที่กระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี และมาตรา 7 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 224 ที่แก้ไขใหม่ ใช้แก่การคิดดอกเบี้ยผิดนัดที่ถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ตั้งแต่วันที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ใช้บังคับ คือ วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไป แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงการคิดดอกเบี้ยในระหว่างช่วงเวลาก่อนที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ การกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามกฎหมายเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบมาตรา 246 และมาตรา 252 นอกจากนี้จำเลยทั้งสองเป็นคู่ความร่วมมือในคดีที่มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้อันไม่อาจแบ่งแยกได้ต่างยื่นฎีกาแยกกันโดยจำเลยที่ 1 เสียค่าขึ้นศาลมา 70,393 บาท เติมนำทุนทรัพย์ขึ้นฎีกา จำเลยที่ 2 เสียค่าขึ้นศาลมา 35,000 บาท โดยได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนอกจากนี้ เมื่อรวมกันแล้วมีจำนวนสูงกว่าค่าขึ้นศาลที่จำเลยทั้งสองต้องชำระในกรณียื่นฎีการ่วมกัน จึงให้คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาส่วส่วนที่เกินแก่จำเลยทั้งสองตามส่วนของค่าขึ้นศาลที่จำเลยทั้งสองแต่ละคนได้ชำระไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 150 วรรคห้า พิพากษาแก้เป็นว่า เฉพาะดอกเบี้ยให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 673,179 บาท นับแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 ของต้นเงิน 635,000 บาท นับแต่วันที่ 30 เมษายน 2562 ของต้นเงิน 669,969 บาท นับแต่วันที่ 30 เมษายน 2562 ของต้นเงิน 590,000 บาท นับแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2562 ของต้นเงิน 252,895 บาท นับแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 2562 และของต้นเงิน 650,000 บาท นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เป็นต้นไปถึงวันที่ 10 เมษายน 2564 และชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ 11 เมษายน 2564 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ หากกระทรวงการคลังออกพระราชกฤษฎีกาปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย ก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามคำขอ แต่ดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 18 กรกฎาคม 2562) ต้องไม่เกิน 48,631.99 บาท ตามที่โจทก์คำนวณมาในฟ้อง นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คืนค่าขึ้นศาลชั้นฎีกาแก่จำเลยทั้งสองคนละครึ่งหนึ่ง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกานอกจากที่สั่งคืนให้เป็นพับ

องค์คณะ

เรวัตร สกุลคล้อย · เขต กวีบริบูรณ์ · อิระศักดิ์ วรวิเศษ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) — deka.supremecourt.or.th ·

